

Вікові психологічні особливості дітей 4 р.ж.

Три роки - це вік, який можна розглядати як певний рубіж розвитку дитини з моменту його народження. Криза трьох років завершує період «злиття» з матір'ю, малюк все більше починає усвідомлювати власну «окремість». Основні потреби в цьому віці - потреба в спілкуванні, повазі і визнання. Основний і найважливіший для дитини вид діяльності - гра.

У цій віковій групі зберігається мимовільний характер основних психічних процесів - уваги, пам'яті, мислення, а також емоційна лабільність і потреба в емоційному комфорті. Однак провідним типом спілкування стає ситуативно-ділове. Це означає, що дорослий повертає дитини в першу чергу як партнер по цікавою спільної діяльності. Одноліток поки мало придатний для виконання цієї ролі, оскільки ще не цілком володіє мовою, з ним важко узгодити наміри і побудувати план спільної діяльності.

Взаємодія з 3-4 річними дітьми ускладнена тим, що вони проходять через вікову кризу 3 років - криза становлення волі, криза «Я сам!». У цей період рекомендується постаратися дати кожній дитині можливість реалізувати всі його наміри, кожне «Я хочу» і «Я буду», якщо це не загрожує здоров'ю її самої або інших дітей групи. Все це значно ускладнює роботу педагога, оскільки діти, як і раніше, потребують індивідуальної уваги. Форми роботи, тому орієнтовані на можливість короткочасних, але індивідуальних контактів з вихованцями.

Мислення дітей старше 3 років носить наочно - образний характер. Це означає, що від маніпулювання об'єктами дитина здатна перейти до маніпулювання уявленнями і образами. При цьому сфера її пізнавальної діяльності зосереджена на реальному, предметному, безпосередньо оточуючому її в даний момент світі. Він пізнає те, що бачить перед собою в цю хвилину.

Важливо пам'ятати, що мова дитини знаходиться в стадії становлення. Тому педагог ще не може повноцінно використовувати її як засіб перевірки та виявлення знань. Мовний відповідь не дозволяє судити про дійсний рівень сформованості того чи іншого уявлення малюка, оскільки невідомо, криється проблема в не сформованості уявлень або ж мови.

- Мислення носить наочно-образний характер;
- Увага, пам'ять, мислення залишаються мимовільними;
- Мова знаходиться в стадії формування;
- Дитина пізнає світ, безпосередньо навколишній в даний момент.

У цьому віці у вашої дитини:

- Відбувається формування «протидії волі», що виражається в бажанні робити все по-своєму. Вона абсолютно необхідна дитині для відділення. Їй належить усвідомити себе як самостійну людину. Дитина, відділяючись від дорослих, намагається встановити з ними нові, більш глибокі відносини.
- Прояви усвідомлення себе як окремої людини будуть виражатися в її потребі відкидати майже все, що пропонують батьки, і робити щось самій, навіть якщо їй цього не дуже хочеться або поки не під силу. Дитина дає негативну реакцію не на саму дію, яке вона відмовляється виконувати, а на вимогу або прохання дорослого. При цьому дитина може слухатися одного з батьків і в усьому суперечити іншому.
- З'являється можливість діяти не під впливом будь-якого випадково виниклого бажання, а надходити виходячи з інших, більш складних і стабільних мотивів. Це є важливим завоюванням в її розвитку і наступним кроком в здобутті самостійності.
- Виникає нагальна потреба спілкуватися не стільки з матір'ю і членами сім'ї, а й з однолітками. Дитина освоює правила взаємодії через зворотні реакції як дорослих, так і дітей на його вчинки.
- Гра стає все більш колективною. Гра з предметами може мати вже якимось сюжетне наповнення, вона все більше стає образно-рольовою. У ній дитина уявляє себе ким завгодно і чим завгодно і відповідно діє. Але в цьому віці дитині достатньо пограти 10-15 хвилин, потім їй хочеться переключитися на щось інше.

- Діти в грі з однолітками навчаються відчувати і захищати свій особистісний кордон і сприймати їх наявність у інших людей. Дитина змушений вчитися враховувати бажання і почуття партнерів по грі, інакше ризикує залишитися на самоті і нудьгувати.
- З'являється багато нових слів. Дитина активно освоює мову, вигадує неіснуючі слова, надаючи вже відомим словами свій особливий особистісний сенс.

Вам як його батькам важливо:

- З терпінням і розумінням ставитися до проявів «протидії волі» дитини. Пам'ятайте, що пригнічена в цьому віці воля дитини згодом може привести до пасивності, апатії, залежно та інфантильності. Слід дозволяти дитині наполягати на своєму (якщо це не шкідливо для її життя і здоров'я), навіть коли вам це здається безглуздим або непотрібним.
- Пам'ятати, що так звана впертість - це реакція дитини, який наполягає на чомусь не тому, що їй цього дуже хочеться, а тому, що їй важливо, щоб з її думкою рахувалися.
- Підготувати дитину до дитячого садка або забезпечити йому іншу можливість спілкування. Для цього треба допомогти їй в освоєнні навичок самообслуговування, за кілька місяців до надходження в дитячий сад виробити відповідний режим дня, налаштувати дитину на позитивне ставлення до дитячого садка і бути готовими до можливих негативних реакцій при розставанні. Вони природні. Дитина може і має право відчувати горе від втрати звичного їй світу.
- Розбирати разом з дитиною ситуації виникнення конфліктів в дитячому саду або на дитячому майданчику. Вчити її поважати власні і чужі особистісні кордону. Для цього важливо самим бути для неї прикладом - тобто шанобливо ставитися до неїсамого і членам вашої сім'ї.
- Дбайливо поводитися з почуттями дитини. Співпереживати, розуміти злість, розділяти з ним радість, відчувати її втому. Важливо не придушити її емоції, а навчити її правильно поводитися з власними емоційними реакціями.
- Продовжувати активно розвивати координацію рухів (вчити стрибати, стояти на одній нозі, грати з м'ячем), дрібну моторику (цьому сприяють заняття ліпленням, різні шнурівки, складання пірамідок). Бажано, щоб удома у дитини був спортивний куточок, де внао мігла би відпрацьовувати фізичні вправи.
- Усвідомлювати, що мовні звороти і запас слів будуть формуватися у неї головним чином з тієї мови, яку вона чує в сім'ї. Спільне читання дитячих книг, які відповідають віку дитини, надзвичайно корисно. Це розширить словниковий запас дитини, допоможе в розвитку її образного мислення, створить емоційну близькість і теплоту в ваших стосунках. Більше розмовляйте зі своєю дитиною, обговорюйте з ним події дня, запитуйте її про те, що з нею відбувалося, а також терпляче відповідайте на її питання.